# 7. Ünite: Bölgeler, Ülkeler ve Küresel Bağlantılar

Adı Soyadı: ..... Sınıf/No: ..... Tarih: ...../...../20.....

*Konu tekrarı içindir, not verilmez. Her maddeyi ilgili haftanın dersinden sonra çöz; sayfa numaraları 10. Sınıf Coğrafya Ders Kitabı'ndandır.*

## BÖLÜM 1 · Türk Kültürünün Ocağı ve Yayılışı

33. hafta · COĞ.10.7.1 a · Kitap s. 204-208

**1.** Bilim insanlarına göre Türklerin ilk ana yurdu Orta Asya'da Altay Dağları merkez olmak üzere hangi sınırlar arasındadır? Boşlukları doldurunuz (s. 204).

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Doğuda** | ..... Dağları | **Kuzeyde** | ..... Ormanları |
| **Güneyde** | ..... Irmağı (Ceyhun), ..... ve Altın dağları | **Batıda** | ..... Dağları ve ..... Denizi |

**2.** Türklerin atalarına ait bulguların elde edildiği arkeolojik kültürleri bulundukları yerlerle eşleştiriniz; harfi parantez içine yazınız (s. 204).

| | | |
|---|---|---|
| **1. Anav kültürü** | ( ) | **a)** Aral Gölü çevresi |
| **2. Kelteminar kültürü** | ( ) | **b)** Abakan bozkırları |
| **3. Afenosyeva kültürü** | ( ) | **c)** Aşkabat yakınları |
| **4. Andranova kültürü** | ( ) | **ç)** Tanrı Dağları ile Yayık Nehri arasındaki bozkırlar |
| **5. Karasuk kültürü** | ( ) | **d)** Karasuk Irmağı çevresi |
| **6. Tagar ve Taştık kültürü** | ( ) | **e)** Altay ve Sayan dağları arası |

**3.** Türk tarihindeki başlıca kitlesel göçleri tamamlayınız (s. 204).

| Göç eden topluluk | Dönem | Göçün yönü (nereden, nereye) |
|---|---|---|
| **Sakalar (İskitler)** | | |
| **Hunlar** | | |
| **Oğuzlar** | | |

**4.** Konargöçer Türk kültürüne ait kavramları anlamlarıyla eşleştiriniz (s. 207-208).

| | | |
|---|---|---|
| **1. Kurgan** | ( ) | **a)** Her boyun işareti (damga) |
| **2. Balbal** | ( ) | **b)** Kurganlara, mağlup edilen düşman sayısınca dikilen taşlar |
| **3. Obo** | ( ) | **c)** Sürüler için kışın ılık alanlara, yazın serin ve yüksek alanlara göç |
| **4. Tamga** | ( ) | **ç)** Ölülerin atları ve özel eşyalarıyla gömüldüğü büyük mezarlar |
| **5. Yuğ** | ( ) | **d)** Ölenler için yapılan yas törenleri |
| **6. Kışlak - yaylak** | ( ) | **e)** Yol kenarlarında taş yığınlarından yapay tepecik; dinî ayin ve dilek yeri |

## BÖLÜM 2 · Türk Dünyasının Kültürel Özellikleri

34. hafta · COĞ.10.7.1 b · Kitap s. 203-216

**5.** Kültür unsurunun ait olduğu dönemi işaretleyiniz. K: konargöçer Türk kültürü · T: Türk-İslam kültürü (s. 207-212)

| | | | |
|---|---|---|---|
| **a)** Gök Tanrı (Kök Tengri) inancı | ☐K ☐T | **d)** Külliye | ☐K ☐T |
| **b)** Kurgan ve balbal | ☐K ☐T | **e)** Ahilik geleneği | ☐K ☐T |
| **c)** Orhun Yazıtları | ☐K ☐T | **f)** Hoca Ahmet Yesevi'nin öğrencileri | ☐K ☐T |
| **ç)** Göçer evler, keçe çadırlar | ☐K ☐T | **g)** Kutadgu Bilig | ☐K ☐T |

**6.** Türklerde renkler yönleri ifade ediyordu. Rengin karşısına yönünü yazınız; son satıra renkle yön bildiren bir yer adı örneği ve anlamını yazınız (s. 209).

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Kara:** ..... | **Ak:** ..... | **Kızıl:** ..... | **Gök:** ..... |
| **Yer adı örneği ve anlamı** | | | |

**7.** Kültürel miras ögesini sınıflandırınız. S: somut · SO: somut olmayan (s. 214)

| | | | |
|---|---|---|---|
| **a)** Orhun Yazıtları | ☐S ☐SO | **d)** Nasreddin Hoca fıkrası anlatma geleneği | ☐S ☐SO |
| **b)** Selimiye Camii | ☐S ☐SO | **e)** Ebru sanatı | ☐S ☐SO |
| **c)** Hoca Ahmet Yesevi Türbesi | ☐S ☐SO | **f)** Mevlevi Sema Töreni | ☐S ☐SO |
| **ç)** Tac Mahal | ☐S ☐SO | **g)** Türk kahvesi ve çay ikramı | ☐S ☐SO |

**8.** İfade doğruysa D, yanlışsa Y işaretleyiniz (s. 203, 212, 216).

| | | | |
|---|---|---|---|
| **a)** TÜRKSOY 1993 yılında kurulmuştur. | ☐D ☐Y | **d)** KKTC 2023'te Türk Devletleri Teşkilatında gözlemci statüsü kazanmıştır. | ☐D ☐Y |
| **b)** KKTC, TÜRKSOY'un kurucu üyelerindendir. | ☐D ☐Y | **e)** 2024'te Latin alfabesi temelinde ortak bir Türk alfabesi kullanılması kararı alınmıştır. | ☐D ☐Y |
| **c)** Türk Devletleri Teşkilatı 2009 yılında kurulmuştur. | ☐D ☐Y | **f)** Türk dünyasında farklı alfabelerin kullanılması iletişimi kolaylaştırmıştır. | ☐D ☐Y |
| **ç)** Özbekistan, Türk Devletleri Teşkilatının kurucu üyelerindendir. | ☐D ☐Y | **g)** Türkiye, KKTC'yi resmî olarak tanıyan ilk ülke olmuştur. | ☐D ☐Y |

## BÖLÜM 3 · Ortak Kültürel Miras Hakkında Çıkarım

35. hafta · COĞ.10.7.1 c · Kitap s. 217-219

**9.** UNESCO tarafından tescillenmiş Türk kültürüne ait somut olmayan kültür mirası listesini (s. 217) inceleyerek tabloyu doldurunuz.

| | |
|---|---|
| **En çok ülkede yaşatılan miras (kaç ülke?)** | |
| **Listedeki sekiz mirasın hepsinde yer alan ülke** | |
| **Ondan sonra en çok mirasta yer alan ülke (kaç miras?)** | |
| **Bu sayımdan çıkardığım sonuç (göçlerle karşılaştır, s. 204)** | |

**10.** Çalışma yaprağı: Kültürel Miras - Türk Dünyası - Türk Kültürü kavramlarını kullanarak Türk kültürünün yayılış alanlarındaki ortak kültürel özelliklerin gelecek nesillere aktarılmasının önemini anlatan kısa bir metin yazınız (s. 218).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**11.** Performans çalışması: grubumuzun afiş planı (s. 219).

| | |
|---|---|
| **Miras ögesi ve türü (somut / somut olmayan)** | |
| **Nerede yaşatılıyor?** | |
| **Amacımız (tanıma, tanıtma, koruma, geliştirme)** | |
| **Görselimiz ve mesajımız** | |
| **Kaynaklarımız** | |

## ÖZ DEĞERLENDİRME

35. hafta · ünite sonu

**12.** Kendini değerlendir: E (evet) · K (kısmen) · H (henüz değil).

| | | | |
|---|---|---|---|
| Türk kültürünün ocağını ve göçlerle yayıldığı alanları haritada gösterebiliyorum. | E K H | Konargöçer ve Türk-İslam kültürünün özelliklerini örnekle açıklayabiliyorum. | E K H |
| Somut ve somut olmayan kültürel miras ögelerini ayırt edebiliyorum. | E K H | Türk dünyasının ortak kültürel mirası hakkında kanıta dayalı çıkarım yapabiliyorum. | E K H |